

Հանգես հոգեբարար ուրախութեան կեդրոնն ընդ-
հանրութեան Ազգիս մերոյ լուսանկար պատուիրակ
տալիս էջմիածին, անսխառնիր հարսութեամբ կապան
լուսաւորէն անի փառացի սրբաշնորհաբար Վեսյո
խոր, զոր ամենաբարձրեան Աստուած անհասանելի իւ-
րով տարեկանութեամբն ըստ իր ցոյցողեան է յամբողջ
ըրեւան անսքեւեղ անի իր սհաստառ իշխանութեան
առ ի շքեղագ շնոյն ընծայեցողեան Աստուածաճա-
ւեր Հովութեամբ, յեկեղաւոր բարիսն զգլխ Ա-
րամեայ, զհամ յն մարտիայէ Հ. եշտախանգոյն շե-
րով հոգեոյն, անխափէ անձն ընծայութեամբն ընդ
գերախոյն վեմսպ ըստ բարձրութեան համ զգլխ
բարբառութեան իշխանութեան՝ յանշարժութեան իւր
ի գրանց դժխոց առ որ և փեսայն քրիստոս անսուտ
լուստմաքն իւրով սրտոցուցանէ զկեղեցի իւր թէ
ուես ընդ ձեզ եմ զսմենոյն աւուրս՝ մինչև ի կատա-
րած աշխատիս :

Այսօրէ ահա յիշատակ աւուրն՝ յորում պա-
կեցաւ պանծալի գլուխ առաքելաշաւիղ Վեհափա-
ռութեան շերտ ծոռութեամբ եսմն օրինան շնորհաց
Հոգեոյն սրբոյ սրբալոյս միւռոնաւ եզեւլ ի գը-
լուխդ զլուսածաղիկ մրցանակ Հովապետութեան բա-
նաւոր խաչնց՝ առ ի հովութեան զժողովուրդ Աստու-
ծոյ գնեալ արեամբն քրիստոսի և ի տածել զնո-
սա ի շուշանատունի բոր ստանալ ի վշտի դաւա-
րով առ ջուրս հանգստեան և յաւատարման վար-
դապետութեան և լցուց ներքով զլսպետ հոգեկեցոյց
լուսաւորութեան մասց նոցա յստեղն հաստատեալ
Այա շոյան խնամց՝ անդնդատուել զմանձրամած
ազգայնութիւն առ ի ծաւալումն զծորանս հոգեւոր Աւս-
մանց զնորատութիւն բարոյականութեան ի սիրտս
մատուցտունի մանկանց եկեղեցւոյ յաստուածակիրս
և յանմեղս :

Արեւմտեայ Հայր Վեհափառ զքաղաք Տաշիսաց
առ շեր յառել մ զմեմ յոյս կաճառ հոգեվառ
քոց որդւոց և յոյս մատուցտունի մանկոյն և զա-
ւակունս ջեր և օրհնեալ զսաս ուրախ զԱրեւմտե-
ցւոյն զի լուսասաղաղ ոտուրք զտղաւետիկ ուր զ-
լաւայն և կողորեցոյն ի կեանս Աստուածաճառոյս
որք և տնէն և աննայն զանձնալի տար զալ ձալ
լոյ օծութեան Հօրդ մերոյ ի խորանս մտայ լուսոյ
նոր Արեւիս զբարձրանս մա թառոց յոսկեկուռ բու-
վ ուրց սրտից իւրեանց վերադղելով առ ամենասուրբ
Հոգին Աստուած զի բոտ Առաքելոյն յարդա եսկե
զտաղաւար մարմնոյ Հօրն իւրեանց ընդունարան եսմն

արիննի շնորհաց խորաց և զարե կենացն երկարա-
տեա արտաքէ ի յամ յրամս յերջանութիւն ընդ
անրութեան Ազգիս Հայոց և հոգեծին օրդւոց սրբոյ
թառոյս ի լաց ընկենելով զբող մթութեան թանձ-
րութեան հոգեւոր տեսութեան յԱստուածս յինս մեր
ձենալ թեալարիսն մոստորանս ոգստութեամբ ի
լոյս իմաստից շնորհաց և գիտութեան Աստուծոյ
Հայաստան և համաբուժար Արդիք սրբոյ Հօրդ մե-
րոյ մեծամեծք և փոքունք յարկանելով զնուագա-
րան հոգւոյն լաւեմարմութեան խոնարհեալ առաջի
Առողջ Աստուածութեանն միարանակն օրհնեցող
թեամբ փող հարկաննն աջօրէ զոր արար էր ե-
ւայր ցնծացողք և ուրախ լըցողք ի սմայ :

Ասաց
Աշակերտ ուսումնարանի
Ս. Էջմիածնի Ս. Յ. Կոբանի :

ՀԱՅԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾՊԱՀՏՈՒԹՅԱՆ
ԹԵՒԵՆԸ :

Ընդայն տպագրեալ պատմութեանց
մէջ մեր նախահարց կենաց և վիճակի վրա
առնելիք շատ ծանօթութիւններէ զուրկ
կ'մնանք զորոքինակ, կ'ընթեանումք մեր
օաջագրից Ս. խորենայւոյ՝ նախահօրն մե-
րոյ Հայկայ վրա գրած պատմութիւնը,
բացցանդ չենք գտնել թէ Հայկ աստուա-
ծապաշտ էր թէ ոչ չենք գտնել թէ Հայկ
նոյնպէս իւրի կենդանութեան ժամանակը
գարձած էր հայաստան թէ ոչ սրանք թէ
որ ծերունի պատմաբանը գրած լինէր,
սրանք ասեմ մեծամեծ հաւաստութեանց
և աւագուցութեանց աղբիւրներ են
աղբիւր նախնի կ'օճեական պաշտամանց, և
մեր լեզուն իւրեան լինելուն էլ տարա-
կուսութիւն չէր թողուլ Հայոց պատ-
մութիւնը ժողովողին՝ տարապարտ խնդ-

բոց և քննութեանց մէջ մտնել 1.

Եւս ամենն անյայտութեան մէջ կ'ընդունուին նոյնպէս յիշեալ ազգային պատմիչը, ուստի այս կարևոր խնդրոց լուծումը ժամանակագիրներէ կ'ստուգենք և կ'ապաստանիմք նոյն իսկ Սուրբ գրոց որ ամեն ժամանակագրութեանց աղբիւրը լինելով նրանց մ'ընտելաների վրա լոյս կ'տայ, վասն զի այն տեղ կ'գտնեմք 'Լոյի կենաց ամբը. այն տեղ կ'գտնեք նոյնպէս, որ իր կենդանութեան ժամանակ՝ հսկայքն կոչեցեալ աշխարհի՝ գնացին ի Սենաար, և աշտարակաշինութենէն ետքը երբոր Հայկ դարձաւ Հայաստան՝ 'Լոյ տակաւին կենդանի էր. որով և յայտնի է, թէ Հայկ էր նա և աստուածապաշտ. և ոչ միայն Հայկայ միապետութեան ժամանակը կենդանի էր 'Լոյ, այլ և նորա միապետութենէն ետքը ևս 289 տարի ապրեցաւ նա ինքն 'Լոյ չմարիտ գաղափարն աստուածապաշտութեան, որով և անշուշտ Հայաստանն ևս եկաց մնաց յաստուածապաշտութեան մինչև գեղեցիկն Երայի ժամանակը:

Հարունակելի:

• 2. Միքայէլ և չամչեան վերջին պատմագիր հայոց:

Սուրբ լմբաշյս առաքնական Յաննիսիոսը անտնելով որ հոգևոր և Եղգային Ուսումնարաններու մէջ կ'ուսուցանեն զանազան անձինքներէ յօրինած քրիստոնէականներ և կրօնագիտութիւններ, ղեկավարեալ Վաթուղիկոսի հրամանաւ կազմեց և բոլոր վիճակաւոր Եղաշնորհաց տնօրէնութեանը յանձնեց, որպէս զի նախկին արաններու և առաջին դասատուներու մէջ դասատուքը առնուն ի հրահանգութիւն Մեսրոպ Մեսրեանց համառօտ քրիստոնէական և նորա ընդարձակը միջին դասատուներու մէջ, իսկ վերջին դասատուներու համար փշաւմալճեան և պսլսեցի Կրիգոր պատուելոյ լուսաշաւիղը և իսկ լիպեան Ուսումնարանի տպարանէն 1862 թ. հրատարակուած Սրբազան պատմութիւնը:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Զաւակ ծնաւ յայն մեծ այգին,
ծառն երես ծիծ ւհապան զորդին,
նախ որպէս զգետս ունեին,
հանին ու հագան զայծու մորքին:

Կանառ մի կայ ի միջ դրախտին,
զորս գետն անցնին հետ իր՝ ցաւիկին,
պտուղ ունի քաղցր ու լեղին,
էհ հեմարիս երկու բնութիւն:

Մայիս ամսոյ հանելուկն եր
Առաջինն՝ Աստուած եւ Աղամ,
Երկրորդը՝ Դրախտ:

Ի ՏԳԱՐԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ԵԶՄԻԱՅԷ